श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – नवम्बर-दिसम्बर, २०१६

कक्षा – शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1)	**प्रश्नपत्रम् – ८**	गुणाः - ७०
विषयः – सर्वदर्शनम्	**कोड – C.E.1.1.2**	समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्
दिनाङ्कः – १४/१२/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – साङ्ख्यतत्त्वकौमुदी (१-३१ कारिकापर्यन्ता)	

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १ निम्नलिखितेषु द्वयोः कारिकयोः ससन्दर्भं व्याख्यां लिखत। ०८

(१) दुःखत्रयाभिघाताद् जिज्ञासा तदपघातके हेतौ।
दृष्टे सापार्था चेन्नैकान्तात्यन्ततोऽभावात्॥

(२) मूलप्रकृतिरविकृतिर्महदाद्याः प्रकृतिविकृतयः सप्त।
षोडकस्तु विकारो न प्रकृतिर्नविकृतिः पुरुषः॥

(३) असदकरणादुपादानग्रहणात्सर्वसम्भवाभावात्।
शक्तस्य शक्यकरणात्कारणभावाच्च सत्कार्यम्॥

प्रश्नः – २ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य समीक्षात्मकम् उत्तरं लिखत। ०८

(१) त्रिविधप्रमाणस्य यथाग्रन्थं वर्णनं कुरुत
(२) विद्यमानमपि वस्तु किमर्थं न उपलभ्यते इति ग्रन्थोक्तदिशा वर्णयत।

प्रश्नः – ३ अधोलिखितेषु द्वयोः उपरि टिप्पणीं लिखत। ०४

(१) लिङ्गलिङ्गिपूर्वकम्।
(२) "महदादि तच्च कार्यम्"।
(३) "आनुश्रविकः"।
(४) "प्रमेयसिद्धिः प्रमाणाद्धि"।

प्रश्नः – ४ अधोनिर्दिष्टेषु केषाञ्चित् पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०५

(१) दुःखं कतिविधम्?
(२) तद्विपरीतः कः श्रेयान्?
(३) विकारः कतिविधः?
(४) प्रकृतिविकृतयः कति?
(५) अनुमानं कतिविधम्?
(६) साङ्ख्यकारिकाकारः कः?
(७) साङ्ख्यदर्शने कति तत्त्वानि सन्ति?

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ५ निम्नलिखितेषु द्वयोः कारिकयोः ससन्दर्भं व्याख्यां लिखत। ०८

(१) हेतुमदनित्यमव्यापि सक्रियमनेकमाश्रितं लिङ्गम्।
सावयवं परतन्त्रं व्यक्तं विपरीतमव्यक्तम्॥

(२) प्रीत्यप्रीतिविषादात्मकाः प्रकाशप्रवृत्तिनियमार्थाः।
अन्योन्याभिभवाश्रयजननमिथुनवृत्तयश्चगुणा॥

(३) प्रकृतेर्महांस्ततोऽहङ्कारस्तस्माद्गणश्च षोडशकः।
तस्मादपि षोडशकात् पञ्चभ्यः पञ्चभूतानि॥

प्रश्नः – ६ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य समीक्षात्मकम् उत्तरं लिखत । ०८

(१) सत्त्वादित्रिविधगुणस्य यथायथं वर्णनं लिखत

(२) पुरुषबहुत्वं यथाग्रन्थं संसाधयत

प्रश्नः – ७ अधोलिखितेषु द्वयोः उपरि टिप्पणीं लिखत । ०४

(१) अव्यक्तम् ।

(२) कैवल्यम् ।

(३) साङ्ख्यतत्त्वकौमुदी ।

(४) "पङ्ग्वन्धवद् उभयोः संयोगः"।

प्रश्नः – ८ अधोनिर्दिष्टेषु केषाञ्चित् पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०५

(१) विषादात्मकः कः गुणः ?

(२) प्रसवधर्मि किम् अस्ति ?

(३) विवेकी कः अस्ति ?

(४) प्रकाशकः गुणः कः अस्ति ?

(५) भेदानां कारणं किम् अस्ति?

(६) सङ्घातः किमर्थं भवति ?

(७) कयोः संयोगेन सर्गः भवति?

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – ९ निम्नलिखितेषु द्वयोः कारिकयोः ससन्दर्भं व्याख्यां लिखत । ०८

(१) अधयवसायो बुद्धिर्धर्मो ज्ञानं विराग ऐश्वर्यम्।
सात्त्विकमेतद्रूपं तामसमस्माद्विपर्यस्तम्॥

(२) सात्त्विक एकादशकः प्रवर्तते वैकृतादहङ्कारात् ।
भूतादेस्तन्मात्रः स तामसस्तैजसादुभयम्॥

(३) युगपच्चतुष्टयस्य तु वृत्ति क्रमशश्च तस्य निर्दिष्टा ।
दृष्टे तथाप्यदृष्टे त्रयस्य तत्पूर्विका वृत्तिः ॥

प्रश्नः – १० निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य उत्तरं लिखत । ०८

(१) साङ्ख्यदर्शनानुसारं सृष्टेः उत्पत्तिः कथं भवतीति यथाग्रन्थं प्रतिपादयत

(२) करणानां प्रवृत्तिः कथं भवतीति विषये एकं निबन्धं लिखत

प्रश्नः – ११ अधोलिखितयोः एकां टिप्पणीं लिखत । ०२

(१) ज्ञानेन्द्रियाणि ।

(२) कर्मेन्द्रियाणि ।

प्रश्नः – १२ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः अतिलघूत्तरं लिखत ०२

(१) किं नाम करणम् ?

(२) करणानां प्रवृत्तिः कथं भवति?

(३) उभयात्मम् इन्द्रियं किम्?

(४) किं नाम अभिमानः ?

***

Answer Key

कक्षा – शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1)	**प्रश्नपत्रम् – ८**	गुणाः - ७०
विषयः – सर्वदर्शनम्	**कोड – C.E.1.1.2**	समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्
दिनाङ्कः – १४/१२/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – साङ्ख्यतत्त्वकौमुदी (१-३१ कारिकापर्यन्ता)	

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १

प्रश्नः – २

प्रश्नः – ३ १.

प्रश्नः – ४ १. त्रिविधम्

२. प्रकृतिपुरुषविवेकः

३. षोडशविधः

४. सप्त

५. त्रिविधम्

६. ईश्वरकृष्णः

७. पञ्चविंशतिः

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ५

प्रश्नः – ६

प्रश्नः – ७ १.

प्रश्नः – ८ १. तमोगुणः

२. व्यक्तं तथा प्रधानम् ।

३. पुरुषः

४. सत्त्वगुणः

५. अव्यक्तम् ।

६. परार्थम् ।

७. प्रकृतिपुरुषयोः

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – ९

प्रश्नः – १०

प्रश्नः – ११ १.

प्रश्नः – १२ १. इन्द्रियम्

२. युगपत् क्रमशश्च

३. मनः

४. अहङ्कारः ।